

องค์ประกอบของสำนักงานบัญชีคุณภาพ: กรณีศึกษา
สำนักงานแก้วจิรภัทร จังหวัดอุบลราชธานี
COMPONENTS OF A QUALITY ACCOUNTING FIRM:
A CASE STUDY OF KAEW CHIRAPHAT OFFICE
UBON RATCHATHANI PROVINCE

¹ทยากร สุตาวงศ์

¹Tyakorn Sutawong

วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี, ประเทศไทย
Ubon Ratchathani Vocational College, Thailand

6242012015@uvc.ac.th

Received July 25, 2021; Revised November 12, 2021; Accepted December 19, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบของสำนักงานบัญชีคุณภาพ กรณีศึกษา สำนักงานบัญชี แก้วจิรภัทร จังหวัดอุบลราชธานี 2) นำเสนอองค์ประกอบของการจัดทำบัญชีที่มีคุณภาพ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการบันทึกบัญชีของสำนักงานบัญชี แก้วจิรภัทร อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีทั้งหมด 18 คน โดยใช้ตารางสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน จำนวน 18 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และเพศชาย จำนวน 3 คน คิด เป็นร้อยละ 16.67 อายุส่วนใหญ่เป็นอายุ 25-34 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาอยู่ในช่วง

¹นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

อายุน้อยกว่า 25 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 มี ประสบการณ์วิชาชีพบัญชี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 1-5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 2) การศึกษาองค์ประกอบของสำนักงาน บัญชีคุณภาพ กรณีศึกษาสำนักงานแก้วจิรภัทร จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการจัดการเอกสารของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.80 ด้านการติดตามตรวจสอบของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.75 ด้านข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.64 ด้านการ จัดการทรัพยากรของสำนักงาน อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.62 ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริหารของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับมากที่สุด 4.60 ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.57 ด้าน การปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.54 และผลรวมทั้ง 7 ด้านมีค่าเฉลี่ย 4.65 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพ, การจัดทำบัญชี

Abstract

The objectives of this research included: 1) to analyze the components of a quality accounting firm, a case study of Kaew Chiraphat Accounting Office, Ubon Ratchathani Province; 2) to present the elements of quality accounting. The population of this research was 18 persons working in accounting of Kaew Chiraphat Accounting Office, Warinchamrap District, Ubon Ratchathani Province. A simple random table was used in selecting the sample. The tool used for data collection was a questionnaire. The data was statistically analyzed in percentages. The results of this research were as follows. 1) General information of the sampling group of 18 persons: sex of respondents, 15 and 3 of them or 83.33 and 16.67 per cent were females and males accordingly; age of respondents, most of them or 14 out of 18 or 77.78 per cent aged between 25 - 34 years, followed by 4 out of 18 or 22.22 per cent aged under 25 years; education level of respondents, most of them or 13 out of 18 or 72.22 per cent were graduated in bachelor's degree, followed by 5 of them or 27.78 per cent were graduated lower than bachelor's degree; accounting professional experience, most of them or 14 out of 18 or

77.78 per cent had experience between 1–5 years. 2) The results of a study on “Components of a Quality Accounting Firm: A Case Study of Kaew Jiraphat Office, Ubon Ratchathani Province” were as follows. The accounting firm’s document management was at the highest level with the average of 4.80. The accounting firm’s audit was at the highest level with the average of 4.75. The accounting firm’s ethical requirements was at the highest level with the average of 4.64. The management of office resources was at the highest level with the average of 4.62. The accounting firm’s management responsibilities was at the highest average of 4.60. The processes related to the accounting firm’s customers was at the highest level with the average of 4.57. The accounting firm’s performance was at the highest level with the average of 4.54 and the total average was at 4.65 that was at the highest level.

Keywords: Quality Development Components, Accounting

บทนำ

ในปี 2554-2556 เป็นช่วงที่สำนักงานเริ่มลงทุนในการจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบธุรกิจ สำนักงานบัญชี ได้แก่ การนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานและการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการ บันทึกบัญชี การใช้แม่บททางการบัญชี มาตรฐาน การบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดขึ้นโดยสภาวิชาชีพบัญชี มาเป็นมาตรฐานการดำเนินงานด้านบัญชี การพัฒนาความรู้ตาม พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 42 วรรคสอง การเปิดรับเทคโนโลยี ข้อมูล ข่าวสารและสิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา กาพูดคุยพบปะกับคนในวิชาชีพเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิด ความเข้าใจในวิธีการทำงานของ สำนักงานบัญชี รวมทั้ง หมั่นศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการบัญชี และภาษีอากรที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ มีความรู้แน่น ภาคทฤษฎี และสามารถนำทฤษฎี มาใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ตัวเลข ได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้การบริหาร จัดการธุรกิจสำนักงานบัญชีมีประสิทธิภาพมากขึ้น ปี 2557 เป็นจุดเริ่มต้นในการประกอบกิจการในรูปแบบ บริษัท โดยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2557 ในนาม “บริษัท แก้วจิรภัทร การบัญชี จำกัด” ต่อมาบริษัทเริ่มมีลูกค้ามากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นการทำงานในสายงานบัญชี จำเป็นต้องมีบุคลากรช่วยในการให้ บริการด้านบัญชี บริษัทจึงได้จัดสรรทรัพยากรบุคคลเพื่อให้เพียงพอกับการให้บริการด้านบัญชี อย่างมีระบบ ระเบียบมากขึ้น และจากการส่งเสริม

ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ในเรื่อง สำนักงานบัญชีคุณภาพ ของกรมพัฒนา ธุรกิจการค้า มีผล ทำให้บริษัท เล็งเห็นความสำคัญระบบบริหารคุณภาพของสำนักงาน จึงได้มีการจัดโครงสร้าง องค์กร การคิดวางแผนควบคุมงานบัญชีให้ถูกหลักการ บัญชีที่รับรองทั่วไปและกฎหมายภาษี อากร มีการ ทบทวนการบริหารงานด้านต่างๆ และการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพของนักบัญชี ให้มีคุณภาพ คุณภาพการบริการของสำนักงานบัญชี เป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกซื้อบริการ ของลูกค้า เนื่องจาก ข้อมูลการบัญชีและรายงานทางการเงินที่สำนักงานบัญชีจัดทำให้ลูกค้า จะส่งผลต่อการ ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจและการวางแผนกลยุทธ์ที่จะสามารถสร้างความสำเร็จ ให้กับลูกค้า ของสำนักงานบัญชี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีเป็น จำนวนมาก ดังนั้น การบริหารจัดการเกี่ยวกับคุณภาพการบริการของ สำนักงานบัญชี จึงเป็น สิ่งจำเป็นที่สำนักงานบัญชีต้อง พยายามส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดขึ้นภายใน สำนักงาน บัญชีเพื่อศักยภาพในการแข่งขันด้าน คุณภาพ การบริการที่ให้กับลูกค้าทั้งในและนอก ประเทศ และ ที่สำคัญคือธุรกิจสำนักงานบัญชียังเป็น ธุรกิจ ที่ให้บริการซึ่งอยู่ภายใต้ข้อตกลง การเปิดเสรีทางการค้าบริการ ระหว่างประเทศขององค์การค้าโลก นักธุรกิจของประเทศ สมาชิกขององค์การค้าโลกสามารถเข้าร่วมลงทุนหรือ เปิดสำนักงานบัญชีใน ประเทศไทยได้ และ ขณะเดียวกันนักธุรกิจของประเทศไทยก็สามารถที่จะเข้าไปลงทุน หรือเปิดสำนักงานบัญชี ใน ประเทศอื่นที่เป็นสมาชิกขององค์การค้าโลกได้เช่นกัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สำนักงานบัญชีใน ประเทศไทยต้องยกระดับคุณภาพให้เป็นมาตรฐานสากล เพื่อพร้อมเข้าสู่การ แข่งขันในระดับ โลกต่อไป (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2556)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพกรณีศึกษาการจัดทำบัญชีของ สำนักงานบัญชี แก้วจิรภัทร อำเภวาริน จังหวัดอุบลราชธานี
2. นำเสนอการศึกษาองค์ประกอบคุณภาพการจัดทำบัญชี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการ บันทึบบัญชีของสำนักงานบัญชี แก้วจิรภัทร อำเภวารินขำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 18 คน เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาวิจัย

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ องค์ประกอบของสำนักงานบัญชีคุณภาพ 7 ด้าน คือ 1) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารของ สำนักงานบัญชี 2) ด้านข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชี 3) ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ ลูกค้าของสำนักงานบัญชี 4) ด้านการจัดการทรัพยากรของสำนักงาน 5) ด้านการปฏิบัติงานของสำนักงาน บัญชี 6) ด้านการติดตามตรวจสอบของสำนักงานบัญชี 7) ด้านการจัดการเอกสารของสำนักงานบัญชี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยใช้คือแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของสำนักงานบัญชีคุณภาพ
กรณี : ศึกษาสำนักงานแก้วจิรภัทร จังหวัดอุบลราชธานี เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของสำนักงานบัญชีคุณภาพ กรณีศึกษา สำนักงาน แก้วจิรภัทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบองค์ประกอบของสำนักงานบัญชีคุณภาพ กรณีศึกษาสำนักงานแก้วจิรภัทร จังหวัดอุบลราชธานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติเชิงบรรยายเป็นหลักในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอแบบความเรียงและพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของสำนักงานบัญชีคุณภาพ กรณีศึกษาสำนักงาน แก้วจิรภัทร จังหวัดอุบลราชธานี สรุปผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 18 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิงจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 อายุส่วนใหญ่เป็นอายุ 25-34 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 25 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรี

จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 มีประสบการณ์วิชาชีพบัญชี ส่วนใหญ่มี ประสบการณ์ 1-5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 และประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และตำแหน่งงานส่วนใหญ่จะเป็นอื่นๆ ได้แก่ ฝ่ายภาษี จำนวน 4 คน ฝ่ายทะเบียน จำนวน 3 คน ฝ่ายการเงิน จำนวน 1 คน ฝ่ายธุรการ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาเป็นพนักงานบัญชี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และหัวหน้าฝ่ายบัญชี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

2. การศึกษาองค์ประกอบของสำนักงานบัญชีคุณภาพ กรณีศึกษาสำนักงานแก้วจิรภัทร จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการจัดการเอกสารของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.80 ด้านการติดตาม ตรวจสอบของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.75 ด้านข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของสำนักงาน บัญชี อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.64 ด้านการจัดการทรัพยากรของสำนักงาน อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.62 ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับมากที่สุด 4.60 ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.57 ด้านการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี อยู่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.54 และการแปรผลรวมทั้ง 7 ด้านนั้น มีค่าเฉลี่ย 4.65 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารของสำนักงานบัญชีพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.60, S.D = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารระดับสูงได้นำความต้องการของลูกค้า มากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของงานและทำให้บรรลุเป้าหมาย มีคุณภาพในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.83 , S.D = 0.38) รองลงมาคือ ผู้บริหารระดับสูงบริหารโดยมุ่งหวังความพึงพอใจของลูกค้า (ค่าเฉลี่ย = 4.78 ,S.D = 0.43) เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.67 = 0.69) ผู้บริหาร ระดับสูงมีการแสดงหลักฐานความมุ่งมั่นในการพัฒนา (ค่าเฉลี่ย = 4.61 = 0.61) เป็นไปตามมาตรฐานการ บัญชีและจรรยาบรรณ (ค่าเฉลี่ย = 4.56 = 0.70) ผู้บริหารมีการประกาศถึงความสำคัญของมาตรฐานการ บัญชีในสำนักงานอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 4.50 0.79) และมุ่งหวังในอันที่จะส่งเสริมความพึงพอใจของลูกค้า (ค่าเฉลี่ย = 4.28 = 0.83) ตามลำดับ

4. ด้านข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชีพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.64, S.D = 0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บริษัทมีความ

รับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป มีคุณภาพในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.83, S.D = 0.38) รองลงมาคือ พนักงานมีความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย = 4.78, S.D = 0.43) บริษัทมีการรักษา ความลับ (ค่าเฉลี่ย = 4.72, S.D = 0.46) บริษัทมีความโปร่งใสความเป็นอิสระความเที่ยงธรรมและความ ซื่อสัตย์สุจริต (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D = 0.59) บริษัทมีความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ (ค่าเฉลี่ย = 4.61, S.D = 0.50) บริษัทมีการปฏิบัติตามข้อบังคับและข้อกำหนดแห่งจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพที่สภาวิชาชีพ บัญชีกำหนดเพิ่มเติมในภายหลัง (ค่าเฉลี่ย = 4.50, S.D = 0.710) และ บริษัทมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นผู้ เป็นหุ้นส่วนบุคคลหรือนิติบุคคลที่ประกอบวิชาชีพบัญชี ปฏิบัติหน้าที่ให้ (ค่าเฉลี่ย = 4.39, S.D = 0.61) ตามลำดับ

5. ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.57, S.D = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สำนักงานบัญชีมีการออกหลักฐานการรับ เงินให้กับลูกค้าทุกครั้ง มีคุณภาพในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.78, S.D = 0.43) รองลงมาคือ การดูแล ทรัพย์สินของลูกค้าสำนักงานบัญชีต้อง มีการจัดทำหลักฐานการส่งมอบทรัพย์สินของลูกค้า (ค่าเฉลี่ย = 4.72, S.D = 0.46) สำนักงานบัญชีมีการจัดทำสัญญาที่ชัดเจนและได้รับการยอมรับจากลูกค้า (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D = 0.49) สำนักงานไม่มีการนำทรัพย์สินของลูกค้ามาต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของสำนักงานบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.61, S.D = 0.50) สำนักงานบัญชีมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคิดค่าธรรมเนียม (ค่าเฉลี่ย = 4.56, S.D = 0.70) ในกรณีที่ลูกค้ามอบหมายให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้กระทำใดๆ แทนสำนักงานบัญชีต้องนำส่งและ ดำเนินการให้ครบถ้วนตามที่ลูกค้ามอบหมาย (ค่าเฉลี่ย = 4.39, S.D = 0.61) และสำนักงานบัญชีมีการกำหนดระยะเวลาจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 4.28, S.D = 0.67) ตามลำดับ

6. ด้านการจัดการทรัพยากรของสำนักงาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.62, S.D = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องได้รับการสื่อสารและ เสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีจากสำนักงานบัญชี มีคุณภาพในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.83, S.D = 0.38) รองลงมาคือ บุคลากรที่บรรจุใหม่หรือโยกย้ายต าแหน่งงานต้องได้รับการชี้แจงหรืออบรมการปฏิบัติงานของ ต าแหน่งนั้นๆก่อนเริ่มปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย = 4.72, S.D = 0.46) บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องมีความรู้ ความสามารถตามต าแหน่งหน้าที่งาน (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D = 0.49) ผู้ทำบัญชีภายนอก

สำนักงานบัญชี สำนักงานบัญชีต้องมีมาตรการในการควบคุมผู้ทำบัญชีนั้นให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.61 , S.D = 0.61) ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 (ค่าเฉลี่ย = 4.56, S.D = 0.51) และบุคลากรในสำนักงาน บัญชีต้องได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมตามสมควรและเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย (ค่าเฉลี่ย = 4.33 , S.D = 0.69) ตามลำดับ

7. ด้านการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.54, S.D = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สำนักงานบัญชี มีการกำกับดูแลความคืบหน้าของงานและ คอยแก้ไขปัญหาต่างๆ มีคุณภาพในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.83 , S.D = 0.38) รองลงมาคือ สำนักงานบัญชี มีการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (ค่าเฉลี่ย 4.67, S.D = 0.49) สำนักงานบัญชี ต้องมีการชี้แจงบุคลากรให้เข้าใจชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ของงาน (ค่าเฉลี่ย 4.56, S.D = 0.51) สำนักงานบัญชี ต้องมีการแต่งตั้งและมอบหมายให้มีผู้ทำการทบทวนผลงานรวมทั้งนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนส่งมอบให้กับลูกค้า (ค่าเฉลี่ย 4.39 , S.D = 0.61) และสำนักงานบัญชีต้องมีคู่มือการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีและปฏิบัติตามคู่มือ นั้น (ค่าเฉลี่ย 4.28 , S.D = 0.57) ตามลำดับ

8. ด้านการติดตามตรวจสอบของสำนักงานบัญชี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.75, S.D = 0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สำนักงานบัญชีมีกระบวนการในการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของตนเองตามช่วงเวลาที่เหมาะสม มีคุณภาพในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.83 , S.D = 0.38) รองลงมาคือ หากพบปัญหาจากการติดตามตรวจสอบสำนักงานบัญชีมีการดำเนินการวิเคราะห์หาสาเหตุและ กำหนดแนวทางแก้ไข (ค่าเฉลี่ย 4.78 , S.D = 0.43) สำนักงานบัญชีมีกระบวนการรับรองร้องเรียนของลูกค้า (ค่าเฉลี่ย 4.72 , S.D = 0.46) และมีการวิเคราะห์หาสาเหตุการปฏิบัติการ แก้ไขและแจ้งกลับไปยังลูกค้า (ค่าเฉลี่ย 4.67 , S.D = 0.49) ตามลำดับ

9. ด้านการจัดการเอกสารของสำนักงานบัญชี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.80, S.D = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสำนักงานบัญชีมีวิธีการในการติดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับวิชาชีพบัญชีให้เป็นปัจจุบัน มีคุณภาพในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.89, S.D = 0.32) รองลงมาคือ สำนักงานบัญชีมีการจัดเก็บข้อมูลของลูกค้าและของตนเองในลักษณะที่ป้องกันความเสียหาย สูญหาย หรือ เสื่อมสภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.78 ,

S.D = 0.43) และในกรณีที่มีการเก็บข้อมูลในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้มีการ สํารองข้อมูลตามรอบระยะเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.72, S.D =0.46) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง“องค์ประกอบของสำนักงานบัญชีคุณภาพ กรณีศึกษาสำนักงาน แก้วจิรภัทร จังหวัดอุบลราชธานี” ผู้ศึกษาจะขออภิปรายผลตามประเด็น ดังนี้

1. ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารของสำนักงานบัญชีผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารระดับสูงมีการ แสดงหลักฐานความมุ่งมั่นในการพัฒนา ผู้บริหารมีการประกาศถึงความสำคัญ ของมาตรฐานการบัญชีใน สำนักงานอย่างชัดเจน ผู้บริหารระดับสูงบริหารโดยมุ่งหวังความ พึงพอใจของลูกค้า มุ่งหวังในอันที่จะส่งเสริม ความพึงพอใจของลูกค้า เป็นไปตามมาตรฐาน การบัญชีและจรรยาบรรณ ผู้บริหารระดับสูงได้นำความต้องการของลูกค้ามากำหนดเป็น วัตถุประสงค์ของงานและทำให้บรรลุเป้าหมาย เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธวัช ภูยิตโกชโค, (2558) ซึ่งกล่าวไว้ว่าความโปร่งใส เป็นหัวใจของการดำเนินธุรกิจมีความชอบธรรม และเป็นประโยชน์ต่อทุก ฝ่ายไม่มีการปิดบังซ่อนเร้น บิดเบือน หรือเอาแต่ประโยชน์ส่วนตน โดยผู้บริหารต้องปฏิบัติให้ เห็นเป็นแบบอย่างเพื่อให้เกิดมาตรฐานในการ ปฏิบัติงาน (สุดจิต จนนพกาญจน์, 2556) สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานแต่ละคํานายใต้กฎหมายและ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและ นโยบายหลักดังนั้นผู้บริหารของสำนักงานบัญชีควรพิจารณาการรับทำงานให้ถูก ด้วยความ เป็นอิสระ และคำนึงถึงความรู้ความสามารถของสำนักงานบัญชีและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ จัดทำบัญชี ให้เหมาะสมกับงานของลูกค้าไม่รับทำงานให้ลูกค้าเกินกำลังความสามารถของ สำนักงานบัญชี

2. ด้านข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชีผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน บริษัทมีความรับผิดชอบต่อ ผู้ถือหุ้นผู้เป็นหุ้นส่วนบุคคลหรือนิติ บุคคลที่ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ บริษัทมี ความโปร่งใสความเป็นอิสระความเที่ยงธรรมและความ ซื่อสัตย์สุจริต บริษัทมีความ รับผิดชอบต่อผู้รับบริการ บริษัทมีความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและ จรรยาบรรณ ทั่วไป บริษัทมีการรักษาความลับ และบริษัทมีการปฏิบัติตามข้อบังคับและข้อกำหนดแห่ง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดเพิ่มเติมในภายหลัง ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐ์ธมณ ศรีสุข (2560) วิจัยเรื่อง สมรรถนะของพนักงานบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ พนักงานบัญชี ในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านการ ตรวจสอบภายในมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จใน การปฏิบัติงาน สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านการทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจมีอิทธิพล ทางบวกต่อความสำเร็จในการ ปฏิบัติงาน สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านความรู้และทักษะด้านบัญชีมีอิทธิพลทางบวก ต่อ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และสมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านจริยธรรมในวิชาชีพ มีอิทธิพล ทางบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

3. ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชีผลการศึกษาพบว่า สำนักงานบัญชีมีการกำหนดระยะเวลาจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่ชัดเจน การดูแลทรัพย์สินของลูกค้าสำนักงานบัญชีต้องมีการ จัดทำหลักฐานการส่งมอบทรัพย์สินของลูกค้า นำสำนักงานบัญชีมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคิด ค่าธรรมเนียม สำนักงานบัญชีมีการออกหลักฐานการรับเงินให้กับลูกค้าทุกครั้ง ในกรณีที่ลูกค้ามอบหมายให้ สำนักงานบัญชีเป็นผู้กระทำใดๆ แทนสำนักงานบัญชีต้องนำเสนอและดำเนินการให้ครบถ้วนตามที่ลูกค้า มอบหมาย และสำนักงานไม่มีการนำทรัพย์สินของลูกค้ามาต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของสำนักงานบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกำพล แก้วสมนึก (2558) วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพการบริการของบริษัท พรซิชั่น ทูลส์เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด พบว่าระดับความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพการบริการของบริษัท พรซิชั่น ทูลส์เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด อยู่ในระดับ มาก หากพิจารณาเป็นรายด้าน ลูกค้าพึงพอใจในด้านความน่าเชื่อถือในการให้บริการมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความพร้อมในการให้บริการ รองลงมาคือด้านการดูแลเอาใจใส่ลูกค้า รองลงมาคือด้านความเชื่อมั่นในการ ให้บริการและด้านทรัพยากรในการให้บริการตามลำดับ

4. ด้านการจัดการทรัพยากรของสำนักงาน ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องได้รับ การฝึกอบรมเพิ่มเติมตามสมควรและเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย บุคลากรที่บรรจุใหม่หรือโยกย้าย ตำแหน่งงานต้องได้รับการชี้แจงหรืออบรมการปฏิบัติงานของตำแหน่งนั้นๆก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ผู้ทำบัญชีต้องมี คุณสมบัติตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ผู้ทำบัญชีภายนอกสำนักงานบัญชี สำนักงานบัญชีต้องมีมาตรการในการควบคุมผู้ทำบัญชีนั้นให้ปฏิบัติตามข้อกำหนด ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องมี

ความรู้ความสามารถตามตำแหน่ง หน้าที่งาน และ บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องได้รับการสื่อสารและเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีจากสำนักงานบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศธร เชื้อกำลังแรง (2556) วิจัยเรื่อง การจัดการบุคลากรของบริษัทรักษาความปลอดภัย พบว่า บริษัทส่วนใหญ่มีการพัฒนาความรู้โดยการฝึกอบรมในที่ทำงาน ทั้งในและนอกเวลาทำงาน ประมาณ ปีละ 2-3 ครั้ง โดยบริษัทเป็นผู้ดำเนินการจ่ายค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งปรากฏว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงาน มีขวัญและกำลังใจดีขึ้น

5. ด้านการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีผลการศึกษาพบว่า สำนักงานบัญชีต้องมีการชี้แจงบุคลากร ให้เข้าใจชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ของงาน สำนักงานบัญชีต้องมีการแต่งตั้งและมอบหมายให้มีผู้ทำการทบทวน ผลงานรวมทั้งนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนส่งมอบให้กับลูกค้า สำนักงานบัญชีต้องมีคู่มือการปฏิบัติงานของผู้ทำ บัญชีและปฏิบัติตามคู่มือนั้น สำนักงานบัญชีมีการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และ สำนักงานบัญชี มีการกำกับดูแลความคืบหน้าของงานและคอยแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานการศึกษาของ แดน กุลรูป (2556) ได้ศึกษาข้อบกพร่องในการจัดทำบัญชีจากการตรวจสอบบัญชีของกรม พัฒนาธุรกิจการค้าในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง โดยวิธีการศึกษาได้เลือกเฉพาะบัญชีและงบการเงินที่พบข้อบกพร่องในการจัดทำบัญชี จากกระดาษทำการตรวจสอบบัญชีที่ได้ผ่านการตรวจทานจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน พัฒนาธุรกิจการค้า จังหวัดลำปาง จากการศึกษาพบว่า ข้อบกพร่องที่พบมากที่สุดคือ การจัดทำบัญชีไม่ ครบถ้วน การบันทึกรายการโดยไม่มีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี การแสดงรายการในงบการเงินไม่ สอดคล้องกับบัญชี ตามลำดับ และผลการศึกษาข้อบกพร่องแยกตามการจัดจ้างผู้ทำบัญชี พบว่า ธุรกิจที่จัดจ้าง สำนักงานบัญชีเป็นผู้ทำบัญชีพบข้อบกพร่องมากที่สุด ดังนั้นกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับ ดูแลสำนักงานบัญชี จึงเห็นความสำคัญของการออกหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี

6. ด้านการติดตามตรวจสอบของสำนักงานบัญชีผลการศึกษาพบว่า มีการวิเคราะห์หาสาเหตุการ ปฏิบัติการ แก้ไขและแจ้งกลับไปยังลูกค้า หากพบปัญหาจากการติดตามตรวจสอบสำนักงานบัญชีมีการ ดำเนินการวิเคราะห์หาสาเหตุและกำหนดแนวทางแก้ไข สำนักงานบัญชีมีกระบวนการรับรองร้องเรียนของ ลูกค้า และ สำนักงานบัญชีมีการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผล การศึกษาของเพ็ญธิดา พงศ์ธานี (2557) ที่ทำการศึกษาคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีไทยในปี 2552 แต่

อย่างไรก็ตามคุณภาพในการดำเนินงานของแต่ละสำนักงานมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัย ภายในและปัจจัยภายนอกองค์กรได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารสำนักงาน ทรัพยากรของสำนักงานและสภาพแวดล้อมภายนอก โดยสำนักงานบัญชีที่ผู้บริหารมีระดับการศึกษาสูง จะให้ความสำคัญกับนโยบายคุณภาพและกระบวนการควบคุมคุณภาพด้านต่างๆของสำนักงาน ในขณะที่หัวหน้าสำนักงานบัญชีที่อายุน้อยจะให้ความสำคัญกับคุณภาพการปฏิบัติงานมากกว่าหัวหน้าสำนักงานที่มีอายุมากกว่า นอกจากนี้ทรัพยากร ของสำนักงานบัญชี ได้แก่ เงินทุน ฐานลูกค้าและบริการของสำนักงาน ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและสนับสนุนคุณภาพการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสำนักงานบัญชี นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าแรงขับเคลื่อน สำคัญให้เกิดความมีคุณภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย คือ ปัจจัย สภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งได้แก่กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ ทัศนคติของลูกค้าต่อคุณภาพของสำนักงาน บัญชีสภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมและการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ

7. ด้านการจัดการเอกสารของสำนักงานบัญชีผลการศึกษาพบว่า ในกรณีที่มีการเก็บข้อมูลในรูปแบบ ของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้มีการสำรองข้อมูลตามรอบระยะเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม สำนักงานบัญชีมีการ จัดเก็บข้อมูลของลูกค้าและของตนเองในลักษณะที่ป้องกันความเสียหาย สูญหาย หรือเสื่อมสภาพและสำนักงานบัญชีมีวิธีการในการติดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีให้เป็นปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ผุสดี ทรัพย์สาร (2555 :10-11) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานสารบรรณในสถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ โดยวิธีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสารบรรณในคณะ สำนักและหน่วยงาน ในสถาบันและจากการสังเกตของผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานรับผิดชอบในแผนกสารบรรณ พบว่าเจ้าหน้าที่ที่ รับผิดชอบงานสารบรรณส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ในระบบงานสารบรรณดีพอ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบการ จัดเก็บเอกสารยังไม่มีประสิทธิภาพทำให้หาเอกสารเรื่องที่ต้องการไม่พบเมื่อต้องการนำมาใช้ในการบริหาร ในบางหน่วยงานไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานสารบรรณ อุปกรณ์ในการบริหารงานสารบรรณไม่ ครบถ้วนเพียงพอ สถานที่ในบางหน่วยงานคับแคบ ทำให้ไม่มีพื้นที่สำหรับตั้งตู้เก็บเอกสาร บางหน่วยงานไม่มี คนเดินหนังสือ เจ้าหน้าที่บางหน่วยงานรู้สึกว่างานในความรับผิดชอบมีมากเกินไป และต้องปฏิบัติงาน นอกเหนือหน้าที่ด้วย เช่น พิมพ์หนังสือ บางหน่วยงานเจ้าหน้าที่จัดทำหนังสือไม่เข้าใจระเบียบปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการจัดทำหนังสือเช่น การชำระค่า

ขึ้นต้น คำลงท้าย หลักการเขียน หนังสือราชการและอื่นๆหลาย หน่วยงานไม่เคยมีการ ทำลายเอกสาร ทำให้ที่เก็บเอกสารไม่เพียงพอ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงองค์ประกอบของสำนักงานบัญชีคุณภาพ กรณีศึกษา สำนักงานแก้วจิรภัทร จังหวัดอุบลราชธานีจากนโยบายและกระบวนการของ สำนักงานบัญชีและคุณสมบัติ ผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชี ซึ่งเกิดจากการรับรู้ของ ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี ซึ่งเป็นเพียงปัจจัยภายในของสำนักงานบัญชีเท่านั้น และเป็น ปัจจัยที่สำนักงานบัญชีสามารถควบคุมได้ ดังนั้นการปรับปรุงคุณภาพการ บริการโดยทั่วไปจึง สามารถทำได้ง่ายและสะดวกแต่ยังมีปัจจัยภายนอกต่างอีกมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อ คุณภาพการบริการและเป็นปัจจัยที่ควบคุมได้ยากหรือควบคุมไม่ได้เลยเช่น จำนวนสำนักงาน ที่เป็นคู่แข่ง อัตราค่าบริการของคู่แข่ง จำนวนสถานประกอบการ ที่ใช้บริการของสำนักงาน บัญชีสภาวะเศรษฐกิจของ ประเทศและของโลก ดังนั้นการศึกษาปัจจัยภายนอกซึ่งส่งผล กระทบต่อคุณภาพการบริการของสำนักงานบัญชี จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นที่ ควรจะนำไปศึกษาวิจัยต่อไปอันจะเป็นการช่วยเสริมให้คุณภาพการ บริการของสำนักงาน บัญชีนี้ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2556). (วันที่สืบค้น : 5 มิถุนายน 2563)
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2557). *ข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี*. (วันที่ สืบค้น : 5 มิถุนายน 2563)
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2557). *ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และ เงื่อนไขในการ รับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ.2555*.
- กลยา วานิษฐ์บัญชี (2555). *การใช้ SPSS FOR WINDOWS ในการวิเคราะห์ข้อมูล* พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กาญจนา นันทพันธ์. (2555). *ความคิดเห็นของผู้ประกอบการสำนักงานบัญชีในจังหวัด เชียงใหม่ต่อ หลักเกณฑ์การรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีของกรมพัฒนาธุรกิจ การค้า*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฉัตรชัย บึงยา. (2552). กระบวนการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีตัวแทนในประเทศไทย.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชลลดา ขาติสุทธิ. (2556). หลักจริยธรรมกับการจัดทำบัญชีของสำนักงานรับทำบัญชีใน

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฐิติชฌาน์ นาวา. (2555). ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการสำนักงานบัญชีในจังหวัด

เชียงใหม่ต่อ การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบ.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธนัท บุณรัตน์บัณฑิต. (2552). ปัจจัยพื้นฐานที่มีผลกระทบต่อการรับรองคุณภาพสำนักงาน

บัญชีในภาคตะวันออก. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา

นนทา ส่งสวัสดิ์ . (2540). การดำเนินงานของสำนักงานบัญชี ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เบญจมาภรณ์ เทพวิญญูกิจ. (2545). ปัญหาการให้บริการการจัดทำบัญชีของสำนักงาน

บัญชีในอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพ็ญธิดา พงษ์ธานี. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริการของสำนักงานบัญชี

ในประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภูริชญา ตาวิญโน. (2555). ปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ลำพึง เป็กธนู. (2551). การบริหารจัดการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดเชียงราย.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

สุกัญญา จันทระประภาพาท (2558). ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชี

ในการ จัดทำบัญชีของธุรกิจ ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย :

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่